

Latina, laajempi oppimäärä 18.3.2021

Lopulliset hyvän vastauksen piirteet 18.5.2021

Lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ilmenevät perusteet, joiden mukaan koesuorituksen lopullinen arvostelu on suoritettu. Tieto siitä, miten arvosteluperusteita on sovellettu kokelaan koesuoritukseen, muodostuu kokelaan koesuorituksestaan saamista pisteistä, lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ja lautakunnan määräyksissä ja ohjeissa annetuista arvostelua koskevista määräyksistä. Lopulliset hyvän vastauksen piirteet eivät välttämättä sisällä ja kuvaa tehtävien kaikkia hyväksytyjä vastausvaihtoehtoja tai hyväksytyyn vastauksen kaikkia hyväksytyjä yksityiskohtia. Koesuorituksessa mahdollisesti olevat arvostelumerkinnot katsotaan muistiinpanoluonteisiksi, eivätkä ne tai niiden puuttuminen näin ollen suoraan kerro arvosteluperusteiden soveltamisesta koesuoritukseen.

Täydet pisteet voi saada vain vastaus, joka ei sisällä väärää tietoa.

Koesuorituksia ei saa kopioida. Ne ovat salassa pidettäviä asiakirjoja.

Digitaalisen kokeen arvostelupalvelun ohjeet ovat lautakunnan verkkosivuilla osoitteessa:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/arvostelupalvelun-kayttoohje-opettajille>

Täydetyt pisteet antavan vastauksen sisällöt

Osa 1: Suomentaminen (90 p.)

1. Pliniuksen kirje Trajanukselle kristittyjen kohtelemisesta (90 p.)

Gaius Plinius Secundus keisari Trajanukselle.

Pyydän sinua, herra(ni), että auttaisit minua neuvollasi. (4 p.) Minulle nimittäin lähetettiin nimetön kirjoitus (4 p.), jossa on mainittu useiden kristittyjen nimiä (4 p.), mutta en ole koskaan ollut mukana kristittyjen kuulusteluissa (4 p.) enkä tiedä, miten minun tulisi heitä rangaista (4 p.). Kirjoituksessa on nimetty myös henkilöitä, jotka sanoivat olevansa kristittyjä, mutta pian sen jälkeen kielsivät asian. (8 p.) On myös toisia, jotka kieltävät koskaan olleensa kristittyjä (4 p.), ja edelleen sellaisia, jotka sanovat olleensa joskus, mutta nyt hylänneensä tuon harhaopin (6 p.), jotkut kolme vuotta sitten, jotkut useampia vuosia aiemmin, jotkut jopa kaksikymmentä vuotta sitten (4 p.).

Olen tähän mennessä noudattanut seuraavaa tapaa kuulustellessani kristittyjä. (4 p.) Kysyin ensin heiltä, ovatko he kristittyjä (4 p.). Jos he tunnustivat, kysyin uudelleen ja kolmannenkin kerran, uhaten kuolemanrangaistuksella (6 p.); ne, jotka pysyivät harhaopissaan, tuomitsin kuolemaan (4 p.). Niitä kaikkia, jotka kielsivät olevansa kristittyjä tai sanoivat hylänneensä tämän harhaopin, käskin kiroamaan Kristuksen. (8 p.) Pyysin lisäksi tuomaan paikalle sinun kuvasi ja jumalten kuvia (6 p.) ja käskin kristittyjen kunnioittaa kuvaasi ja jumalten kuvia (6 p.). Ne, jotka tekivät niin ja lisäksi kirosivat Kristuksen (4 p.) – mitä eivät voi tehdä ne, jotka ovat todella kristittyjä – päästin vapaiksi (6 p.).

Osa 2: Luetun ymmärtäminen (80 p.)

2. Pliniuksen kirje Trajanukselle jatkuu, Trajanus vastaa (80 p.)

2.1 Mikä oli kuulustelujen lopputulos? Minkälaisen kuulustelun Plinius vielä järjesti, ja mikä oli sen lopputulos? (12 p.) (tekstivastaus)

- Ei tullut esille mitään rikosta. (4 p.)
- Hän kuulusteli kiduttamalla kahta tyttöä (4 p.), mutta sai selville vain heidän harhaoppinsa (4 p.).

2.2 Mitä syytetyt kertoivat kristittyjen toiminnasta, ja mitä kristityt lupasivat? (12 p.) (tekstivastaus)

- He kokoontuivat tiettyinä päivinä / aamun koitteessa (4 p.) laulamaan laulun Kristukselle (4 p.).
- He lupasivat, etteivät koskaan syyllistyisi varkauksiin tai aviorikoksiin, eivätkä pettäisi lupausta. (4 p.)

2.3 Mitä heillä oli tapana tämän jälkeen tehdä? (Mainitse kaksi asiaa.) (8 p.) (tekstivastaus)

- He poistuivat (4 p.) ja kokoontuivat uudelleen nauttimaan ateriala (4 p.).

2.4 Mitä Plinius sen jälkeen teki ja missä tarkoituksessa? (8 p.) (tekstivastaus)

- Plinius lopetti tutkinnan (4 p.) kysyäkseen neuvoa Trajanukselta (4 p.).

2.5 Mikä oli Pliniuksen huolen aihe? Mitä hän kertoo olevan tapahtumassa? (16 p.) (tekstivastaus)

- Kristittyjen kasvava määrä. (4 p.)
- Kaiken ikäisiä ihmisiä ja kaikista yhteiskuntaluokista, sekä naisia että miehiä, sekä kaupungeissa että kylissä, joutuu vaaraan harhaopin vuoksi. (12 p.)

2.6 Mitä mieltä Trajanus oli Pliniuksen toiminnasta? (4 p.) (tekstivastaus)

- Plinius oli toiminut oikein. (4 p.)

2.7 Mitä näkemyksiä Trajanuksella on, ja mitä ohjeita hän antaa kristittyjen kohtelusta? Minkälaisen ehdon Trajanus asettaa? Mainitse yhteensä viisi asiaa. (20 p.) (tekstivastaus)

- Ei ole yhtä ainoaa tapaa toimia tällaisissa kuulusteluissa. (4 p.)
- Kristittyjä ei ole etsittävä. (4 p.)
- Ilmiannettuja on rangaistava (4 p.), katuville annetaan anteeksi (4 p.), sillä ehdolla, että he kieltävät olevansa kristittyjä (4 p.).

Osa 3: Kielioppi (39 p.)

3. Muoto-oppi (20 p.)

3.1 Poimi aineistosta kolme deponenttiverbiä. (6 p.) (tekstivastaus)

- sum secutus, confitentes, minatus (3 x 2 p.)

3.2 Poimi aineistosta yksi passiivin infinitiivin preesens. (2 p.) (tekstivastaus)

- apportari (2 p.)

3.3 Poimi aineistosta yksi gerundi tai gerundiivi. (2 p.) (tekstivastaus)

- interrogandis (2 p.)

3.4 Muuta alleviivatut sanat yksikköön. (6 p.) (tekstivastaus)

- Primo interrogavi ipsum, an esset Christianus. (3 x 2 p.)

3.5 Muuta alleviivatut sanat monikkoon. (4 p.) (tekstivastaus)

- Nulla scelera in Christianis inveni. (2 x 2 p.)

4. Lauseoppi (9 p.)

4.1 Muunna seuraava lause käyttäen alleviivatun ilmauksen sijasta sivulausetta. (3 p.) (tekstivastaus)

- Cum has res confecissent (3 p.)

4.2 Muunna seuraava lause käyttäen alleviivatun ilmauksen sijasta sivulausetta. (3 p.) (tekstivastaus)

- ut cibus caperent. (3 p.)

4.3 Muunna seuraava lause käyttäen *iubere*-verbiä *imperare*-verbin asemesta. (3 p.) (tekstivastaus)

- Iussi Christianos imaginem tuam deorumque simulacra honorare. (3 p.)

Osa 4: Myöhempää latinaa (10 p.)

5. Oikeutettu sota (10 p.)

- 5.1 definiri (2 p.) (keskitetysti arvosteltava tekstivastaus)
- 5.2 iniurias (2 p.) (keskitetysti arvosteltava tekstivastaus)
- 5.3 suis (2 p.) (keskitetysti arvosteltava tekstivastaus)
- 5.4 improbe (2 p.) (keskitetysti arvosteltava tekstivastaus)
- 5.5 ablatum est (2 p.) (keskitetysti arvosteltava tekstivastaus)